

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens förvaltning
Dnr KS 2025/0178

Till Kommunstyrelsen

Datum: 2025-08-20

Utbyggnad av spillvattenöverföring, Västerled

Sammanfattning

För att möjliggöra en bostadsutveckling i Åkerstorp- och Säbyområdet behöver dagens spillvattensystem avlastas. Dagens ledningsstråk mot Margretelunds reningsverk har liten ytterligare kapacitet. Spillvatten från dessa områden behöver ledas om till ett nytt stråk, Västerled och på det sättet få utrymme för nya bostadsområden men också ge utrymme i befintligt system för att kunna bygga vidare i Östra kanalstaden.

Ett nytt spillvattenstråk behöver vara klart när inflyttning påbörjas i de planerade bostadsområdena. En utbyggnad av Västerled ligger preliminärt på 8-10 år. Österåkersvatten kan inte styra tiden för när behovet uppstår utan behöver få en beställning på projektstart av kommunen. En tidig kostnadsprognos för projektet är 170 mkr.

Dagens VA-kollektiv har inte behov av Västerled utan den behövs för att kunna utveckla kommunen i linje med översiktsplanen. Kapitalkostnaden för de lån som krävs för investeringen ska inte behöva betalas av Va-taxan. Kommunen kan då ge VA-huvudmannen räntefria lån för framtida investeringar som återbetalas successivt när nya områden ansluts.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Beställa start av genomförandet av ny spillvattenöverföring Västerled.
2. Ge Österåkersvatten AB i uppdrag att ta fram ett förslag på finansieringsupplägg med hjälp av räntefritt lån för ny spillvattenöverföring, Västerled.

Ärendet

I befintligt verksamhetsområde för VA i Åkerstorp, Säby och Östra kanalstaden finns idag önskemål att påbörja detaljplaner för nya bostadsområden. Sammantaget handlar det om ca 1500 - 2000 lägenheter. Utrymmet som finns idag är ca 100 lägenheter för Säbyområdet och ca 100

lägenheter totalt för Åkerstorp och Östra kanalstaden tillsammans. Genom att koppla bort Åkerstorp och Säby från dagens spillvattensystem skapas utrymme för att bygga Östra kanalstaden etapp 2. Den nya överföringen, Västerled, begränsar inte tänkt utveckling i Åkerstorp- eller Säbyområdet. Stråket byggs ut strategiskt så att kommande områden i Norrö, Stava, Täljö och Gottsunda kan anslutas när det är aktuellt. En mer detaljerad beskrivning av Västerled finns i bilaga 1, *PM Västerled (överföringsledning för spillvatten mellan Åkerstorp och Svinninge), Österåkers kommun*.

Investeringar som görs för att möjliggöra framtida utveckling är ofta väldigt framtunga och intäkterna, kommer i framtiden successivt i form av anläggningsavgifter, när de nya bostadsområdena ansluts. När i tiden utveckling kommer att ske är svårt att gissa. För att en sådan investering inte ska belasta dagens VA-kollektiv kan kommunen ge Österåkersvatten ett räntefritt lån som återbetalas successivt allt eftersom ny bebyggelse ansluts. Kommunen har sedan möjlighet att ta ut kostnaden i form av exploateringsbidrag av blivande exploateringar.

Västerled blir en komplex utbyggnad med flera utmaningar. Till exempel:

- Befintliga system ska byggas och flödesriktningar ska ändras.
- Ny överföring ska läggas i befintlig infrastruktur som troligen kommer att ändras med nya detaljplaner på sina håll.
- Den ska under en golfbana och placeras så att den går komma åt med så liten åverkan som möjligt.
- Genom naturkänsligt område med höga naturvärden.
- Placeras genom Täljö innan detaljplanerna för nya Täljö påbörjats.

En investering som tar lång tid att genomföra måste påbörjas tidigt. Ibland innan de aktuella detaljplanerna startas upp för att vara klart i tid. Detta ger en osäkerhet i när projektet behöver startas. Här behöver VA-huvudmannen en beställning från kommunen med tid för uppstarten av projektet eller en tid då det ska vara klart. Grov uppskattning på tidplan är ca. 8-10 år.

Det behöver bygga fler nya överföringsstråk som avlastar dagens spillvattensystem.

Österåkers kommuns översiktsplan pekar på en stark bebyggelseutveckling i Åkersbergas centrala och västra delar. Österåkers kommun är även med i Sverigeförhandlingen där kommunen förbinder sig att utveckla bebyggelse i stationsnära områden. Samtidigt finns det flera utvecklingsområden med befintlig bebyggelse med enskilda VA-lösningar som i översiktsplanen ska utredas om de har behov av allmänt VA.

Det pågår ett projekt med en ny stor spillvattenöverföring från Sågvägen till Margretelunds reningsverk via Tunaviken för att möjliggöra ny bebyggelse inom planprogrammen Åkersberga Stad - centrumområdet och Åkers Runö (med bland annat Hagby äng/kulle och Pilängen). Utanför Åkersberga finns flera reningsverk med tillhörande lokala spillvattennät där kapaciteten är

nådd. På sikt kommer dessa reningsverk att behöva läggas ned och kopplas samman med Margretelunds reningsverk via långa överföringsledningar för att kunna möta framtida behov.

Då dessa stora överföringar är mycket framtunga investeringar för framtida bebyggelse finns här ett behov av ett räntefritt finansieringsupplägg.

Tidigare beredning

Österåkervatten AB, 2025-06-18

Österåkers Stadshus AB, 2025-08-20

Bilagor

1. PM *Västerled (överföringsledning för spillvatten mellan Åkerstorp och Svinninge)*, Österåkers kommun.
2. Protokollsutdrag Österåkervatten AB, 2025-06-18
3. Protokollsutdrag Österåkers Stadshus AB, 2025-08-20

Staffan Erlandsson
VD/Kommundirektör

Erik Lanner Sandberg
Vice VD/Ekonomidirektör

Skickas till

Akt

Verifikat

Document ID 09222115557554841812

Dokument

Till KS Tjut Utbyggnad av spillvattenöverföring, Västerled
Huvuddokument
3 sidor
Startades 2025-08-21 08:26:18 CEST (+0200) av Sara
Salminen Sundholm (SSS)
Färdigställt 2025-08-21 08:58:55 CEST (+0200)

Initierare

Sara Salminen Sundholm (SSS)
Österåkers kommun
Org. nr 212000-2890
sara.salminensundholm@osteraker.se

Signerare

Staffan Erlandsson (SE)
staffan.erlandsson@osteraker.se
Signerade 2025-08-21 08:50:46 CEST (+0200)

Erik Lanner Sandberg (ELS)
erik.lanner@osteraker.se
Signerade 2025-08-21 08:58:55 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

